

Dosarul nr. 3-135/24 (2-24115531-02-3-12102024-1)

H O T Ă R Ă R E
În numele legii

15 octombrie 2024
Chișinău

mun.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al
Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele judecătorul Judecătorii Grefier	completului,	Mîra Ghenadie Braga Angela și Sîrbu Victoria Negrei Corina
---	--------------	--

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” către Comisia Electorală Centrală, terț Sandu Maia, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 12 octombrie 2024 reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, (în continuare PDCM) s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Comisia Electorală Centrală, terț Sandu Maia, cu privire la obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 și să emită actul administrativ individual (hotărâre).

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 04 octombrie 2024, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a depus la Comisia Electorală Centrală o sesizare cu privire la încălcările admise de concurentul electoral – dna. Sandu Maia, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate”.

Prin contestația depusă, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a sesizat încălcarea de către concurentul electoral, dna Sandu Maia, a prevederilor art. 54 alin. (6) lit. e), art. 70 alin. (6) Cod electoral și a pct. 66

subpunctul 5) din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1185/2023.

Precizează că, în susținerea celor invocate, la contestația înaintată au fost anexate probe care stabilesc certitudinea utilizării resurselor administrative de către concurentul electoral, dna Sandu Maia, în activitatea de agitație electorală, demonstrată și probată prin participarea acesteia la evenimente de lansare a proiectelor de infrastructură ce implică inclusiv achiziții efectuate din bugetul public national.

Raportând circumstanțele de fapt la prevederile legale, contestatarul a solicitat Comisiei Electorale Centrale:

1. A admite contestația (sesizarea) Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

2. A constata încălcarea prevederilor art. 54 alin. (6) lit. e), art. 70 alin. (6) Cod electoral și a pct. 66 subpunctul 5) din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1185/2023.

3. A aplica sancțiuni în privința concurentul electoral dna Sandu Maia, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea PP „Partidului Acțiune și Solidaritate”.

Relevă că, fiind inițiată procedura administrativă urmare a înregistrării contestației, conform datelor disponibile pe pagina web oficială, Comisia Electorală Centrală a solicitat concurentului electoral să se expună pe marginea celor invocate de petiționar, fiind înregistrată referința cu nr. CEC-10Apr/6/R din 05 octombrie 2024.

Suplimentar, Comisia Electorală Centrală a solicitat și poziția Aparatului Președintelui Republicii Moldova, fiind înregistrată în calitate de referință - răspunsul înregistrat cu nr. 7/17006 din 08 octombrie 2024.

Susține că, având în vedere prevederile art. 100 alin. (1) Cod electoral, Comisia Electorală Centrală urma să examineze contestația din 04 octombrie 2024 în termen de 3 zile de la depunere, respectiv până la data de 07 octombrie 2024 inclusiv, cu emiterea actului administrativ individual.

Comunică reclamantul că, prin demersul nr. CEC-8/6165 din 07 octombrie 2024, a fost informat reclamantul despre prelungirea termenului de examinare a contestației cu până la 2 zile, în temeiul art. 100 alin. (9) Cod electoral.

La data de 09 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a examinat în ședință publică contestația depusă, fiind propus un proiect de hotărâre care a fost supus procedurii de vot, însă nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru adoptarea unei hotărâri.

Succesiv, la data de 11 octombrie 2024, în cadrul unei alte ședințe publice, a fost înaintat un alt proiect de hotărâre care la fel urmare a supunerii procedurii de vot, nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru adoptarea unei hotărâri.

Urmare a neadoptării unei hotărâri pe marginea contestației, prin scrisoarea CEC-8/6226 din 11 octombrie 2024, pîrîtul l-a informat că „atît Codul electoral cât și Regulamentul de activitate al Comisiei Electorale Centrale, nu prevede o procedură specifică pentru cazurile în care proiectul de hotărâre nu întrunește numărul necesar de voturi pentru a fi adoptat.”

Astfel, atestă reclamantul faptul că, organul electoral nu și-a realizat sarcina de examinare obiectivă și sub toate aspectele a faptelor sesizate, nu a întreprins măsuri corespunzătoare pentru a verifica și a da apreciere informațiilor și probelor prezentate de contestatar și nu a adoptat o hotărâre pe marginea contestației depuse.

Consideră că, nesoluționarea în termen a contestației și refuzul de a emite un act administrativ individual ca fiind ilegală și arbitrară, în contradicție cu prevederile art. 64 alin. (1) Cod administrativ.

La fel, răspunsul oferit prin scrisoarea CEC-8/6226 din 11 octombrie 2024 este ilegal și arbitrar, emis contrar prevederilor art. 132 Cod administrativ.

Afirmă că, nu poate fi reținut argumentul pîrîtului despre lipsa prevederilor legale sau altor reglementări pentru cazurile în care proiectele de hotărâre nu întrunesc numărul necesar de voturi, în condițiile în care autoritatea publică este obligată la inițierea procedurii administrative să soluționeze în termen legal contestațiile în materie electorală și să finalizeze procedura administrativă cu adoptarea de către organul colegial a unui act administrativ individual (hotărâre).

Invocă reclamantul că, nesoluționarea în termen a contestației fiind contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, în speță fiind în contradicție cu Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 iulie 2021 (dosar nr. 3ra- 736/21).

În atare circumstanțe, în conformitate cu prevederile legale, petiționarul consideră că instanța de judecată, în calitate de organ judiciar independent, este în măsură să examineze faptele de încălcare sesizate de contestatar și să stabilească existența circumstanțelor, care impun obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze încălcările sesizate, cu emiterea unui act administrativ individual (hotărâre) pe marginea aspectelor reclamate.

Își întemeiază acțiunea pe dispozițiile art. 54 alin. (6) lit. e), art. 70 alin. (6), art. 91 - 101 Codul electoral, art. 64, art. 132, art. 189 alin. (2), art. 206 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

La data de 14 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra acțiunii Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

În motivarea referinței a indicat Comisia Electorală Centrală că, în conformitate cu art. 207 alin. (2) lit, e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate slăbit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă”.

Astfel, principial, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, este necesar ca reclamantul să indice în mod clar care anume drept, în sensul Codului administrativ, este afectat de activitatea administrativă contestată. În cazul de față, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” nu a adus dovezi sau argumente care să susțină existența unui drept vătămat prin activitatea administrativă a Comisiei, nefiind demonstrată afectarea directă a unui drept sau a unei libertăți protejate prin lege.

Deasemenea, reclamantul nu a prezentat nicio probă, care să demonstreze că acțiunea Comisiei a avut un impact negativ asupra intereselor sale legitime sau asupra exercitării drepturilor sale.

Nu poate fi apreciat argumentul reclamantului, potrivit căruia organul electoral nu și-a realizat sarcina de examinare obiectivă și sub toate aspectele a faptelor sesizate, nu a întreprins măsuri corespunzătoare pentru a verifica și a da apreciere informațiilor și probelor prezentate de contestatar.

Prin urmare, legiuitorul a condiționat expres admisibilitatea utilizării instituției contenciosului administrativ numai în situații când persoana se consideră lezată într-un drept real stabilit de lege căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă a autorității publice.

Astfel, pîrîtul menționează că, în sensul legii, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textele art. 17. 38 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa-numitele drepturi prin rigoare, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (*actio popularis*).

Or, prevederile legale precizate, interzic apriori și *inter alia* înaintarea acțiunilor în contencios administrativ populare, adică *actio popularis*. Indiferent de felul acțiunii în contencios administrativ, inclusiv în cadrul acțiunii în obligare, reclamantul trebuie să revendice un drept subiectiv al său vătămat sub sancțiunea declarării acțiunii inadmisibile.

Cu referire la temeinicia acțiunii, menționează pîrîtul că, PP PDCM a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație înregistrată sub nr. CEC-10APr/6 din

4 octombrie 2024, cu privire la încălcarea legislației electorale de către doamna Sandu Maia, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova în alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024, desemnată de PP PAS.

În contestație se menționează că la 3 octombrie 2024 concurentul electoral Sandu Maia, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea PAS. Președintele în exercițiu al Republicii Moldova, a vizitat șantierul pentru construcția podului peste râul Bîc și pasajul peste calea ferată, pe drumul național M1. Respectiv, PDCM susține că doamna Sandu Maia, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea PAS, admite în fapt utilizarea resurselor administrative în activitatea de agitație electorală, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public național, utilizarea echipamentelor, a mijloacelor și a bunurilor publice în perioada electorală, acțiuni care în mod vădit contravin prevederilor art. 54 alin. (6) lit. e) și art. 70 alin. (6) din Codul electoral nr. 325/2022.

Explică că, pentru elucidarea tuturor circumstanțelor necesare examinării contestației, prin adresele nr. CEC-8/6137 din 4 octombrie 2024 și nr. CEC-8/6160 din 6 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a solicitat reprezentantului candidatului PAS și Aparatului Președintelui Republicii Moldova punctul de vedere asupra celor sesizate de PDCM.

La 9 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală s-a întrunit în ședință, pe ordinea de zi fiind inclusă examinarea contestației nr. CEC-10APr/6 din 4 octombrie 2024 formulată de Ion Chicu, președintele Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

Membrul raportor, Pavel Postica, a propus spre votare proiectul hotărârii prin care să fie admisă contestația nr. CEC-10APr/6 din 4 octombrie 2024 a Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” și atenționată candidata Sandu Maia asupra obligației de a respecta legislația electorală în domeniul publicității.

Proiectul hotărârii a fost pus la vot. Patru membri au votat „pentru”, trei membri au votat „împotriva”, iar doi membri au dat vot de „abținere”. Ca urmare, proiectul de hotărâre nu a acumulat numărul necesar de voturi pentru a fi adoptat, ședința Comisiei fiind declarată închisă.

Având în vedere că proiectul de hotărâre nu a fost adoptat, contestația respectivă a fost repartizată unui alt membru, în conformitate cu pct. 126 din Regulamentul de activitate al Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1098/2023.

Ulterior, la ședința din 11 octombrie 2024 a Comisiei Electorale Centrale, pe ordinea de zi a fost inclusă din nou contestația nr. CEC-10APr/6 din 4 octombrie 2024 formulată de Ion Chicu, președintele Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

Membrul raportor, Rita Lefter-Simașco, a propus spre votare proiectul hotărârii, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată contestația nr. CEC-10APr/6 din 4 octombrie 2024 depusă de Ion Chicu, președintele Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

Proiectul hotărârii a fost pus la vot. Trei membri au votat „pentru”, iar cinci membri au votat „împotrivă”. Ca urmare, proiectul de hotărâre nu a acumulat numărul necesar de voturi pentru a fi adoptat.

Având în vedere normele citate supra, nu a fost întrunit numărul de voturi pentru adoptarea unui act administrativ individual nici favorabil și nici defavorabil. Prin urmare, dreptul discreționar a fost realizat în strictă conformitate cu prevederile legale.

În contextul celor enunțate, CEC indică în referință că, potrivit art. 225 Cod administrativ, (1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin

Prin urmare, Comisia Electorală Centrală a expediat lui Ion Chicu scrisoarea nr. CEC-8/6226 din 11 octombrie 2024, prin care s-a comunicat că la două ședințe a fost examinată contestația nr. CEC-10APr/6 din 4 octombrie 2024 și ambele proiecte pe marginea contestației nu au întrunit numărul de voturi pentru emiterea unui act administrativ.

Invocă că, obiectul contestației depuse de către PDCM vizează exclusiv o postare din data de 3 octombrie 2024 pe pagina doamnei Sandu Maia de pe rețeaua socială Facebook. În acea postare, se făcea referire la vizita Președintelui Republicii Moldova la un șantier de construcție. Totuși, Comisia Electorală Centrală nu a putut stabili cu certitudine dacă această vizită a fost parte a exercitării atribuțiilor oficiale de Președinte sau a fost o acțiune menită să promoveze candidatura sa electorală.

Analizând conținutul postării, Comisia a constatat că Sandu Maia, deși prezentă la evenimentul public, nu a desfășurat acțiuni care să fie interpretate drept agitație electorală sau utilizare a resurselor administrative în interes electoral. Simpla prezență la eveniment nu constituie automat o formă de campanie electorală, conform definiției noțiunii de agitație electorale de la art. 1 al Codului electoral. Nu există indicii că Sandu Maia a încercat să influențeze direct alegătorii să o susțină, astfel încât să putem vorbi de o încălcare a legislației în acest sens.

Folosirea resurselor administrative trebuie probată prin dovedirea faptului că prezența candidatului la un astfel de eveniment public are drept scop dar promovarea electorală și obținerea unor avantaje în campanie. În acest caz specific,

nu s-au adus probe care să demonstreze că vizita doamnei Sandu a fost utilizată în scopuri electorale.

Deasemenea, funcția de Președinte al Republicii Moldova implică îndatoriri permanente, care nu pot fi suspendate pe durata campaniei electorale. Lipsa unei delimitări stricte poate crea confuzii și riscul ca acțiunile sale publice să fie percepute ca parte a campaniei electorale.

Cu toate acestea, reclamantul, în cererea de chemare în judecată, face referire la un video postat pe pagina doamnei Sandu Maia de pe rețeaua socială Facebook la data de 6 octombrie 2024. Este important să menționăm că acest video nu a fost inclus în contestația inițială depusă la Comisie. Prin urmare, nu poate fi invocat în cadrul prezentei acțiuni în instanță.

Având în vedere circumstanțele sus-menționate și în temeiul articolelor indicate în prezenta referință, Comisia solicită instanței declararea prezentei acțiuni drept inadmisibile, iar în cazul trecerii testului de admisibilitate, solicităm să respingeți acțiunea ca fiind nefondată și neîntemeiată.

La data de 15 octombrie 2024, reprezentantul terțului Sandu Maia, avocatul Digore Eduard a depus referință.

În motivarea referinței a indicat reprezentantul terțului că, Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei (PDCM) a depus la 4 octombrie 2024 o sesizare (contestație), informând Comisia Electorală Centrală despre faptul că la data de 3 octombrie 2024 Președintele în exercițiu al Republicii Moldova, dna Sandu Maia, a vizitat șantierul de construcție a podului peste râul Bîc și a pasajului peste calea ferată, pe drumul național M1”.

La 15.10.2024, candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamna Sandu Maia, prin intermediul reprezentantului său, a depus referință la contestație, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.

Astfel, reclamantul solicită, obligarea Comisiei Electorale Centrale să examineze contestația înregistrată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 și să emită actul administrativ individual.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reprezentantul reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, Macovei Victor în ședința instanței de judecată a susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Comisia Electorală Centrală, Botnari Galina și reprezentantul terțului Sandu Maia, avocatul Digore Eduard în ședință au pledat pentru declararea inadmisibilă al acțiunii sau respingerea acesteia.

Acțiunea este admisibilă.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține următoarele.

Potrivit art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de desfășurare a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor pre citate, rezultă că unul din elementele definiției ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conținutul acțiunii depuse, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a invocat că prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale i-a fost încălcat dreptul manifestat, prin neexaminarea contestației înregistrată cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit.b) Cod administrativ, (1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

La caz, reieșind din obiectul acțiunii se atestă că reclamantul a formulat o acțiune în obligare. Or, potrivit solicitărilor reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” acesta pretinde examinarea contestației înregistrată cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 și pronunțarea pe caz al actului administrativ individual de către Comisia Electorală Centrală.

Potrivit art. 191 alin. (3) Cod administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Potrivit art. 98 Cod electoral, (1) În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează: 2) Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță: a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit art. 208 Codul administrativ, (1) Până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege. (3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emiteră a actului administrativ individual.

Astfel, Completul specializat consideră că sunt întrunite prevederile art. 208 alin. (3) Codul administrativ, dat fiind faptul că la data de 04 octombrie 2024 Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” s-a adresat către Comisia Electorală Centrală cu contestația nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024. Prin urmare, în această ordine de idei, Completul nu poate reține drept întemeiate alegațiile reprezentantului terțului cu privire la nerespectarea procedurii prealabile de către Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

Potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 95 alin. (1) și (8) Codul electoral, (1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8) Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că acțiunea înaintată de Partidul

Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, întrunește condițiile de admisibilitate, or, actele cauzei atestă că reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” i-a fost adus la cunoștință despre faptul neexaminării contestației înregistrată cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 la data de 11 octombrie 2024, iar acțiunea a fost depusă la instanța competentă la 12 octombrie 2024.

În aceeași ordine de idei, se atestă că, reclamantul a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

Aprecierea instanței ce ține de temeinicia acțiunii :

Completul judiciar notează că, în conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

Conform art. 225 Cod administrativ, (1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Potrivit art. 18 Codul electoral, misiunea Comisiei Electorale Centrale este crearea condițiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, potrivit sesizării PP „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 adresată Comisiei Electorale Centrale, s-a solicitat:

1. A admite contestația (sesizarea) Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

2. A constata încălcarea prevederilor art. 54 alin. (6) lit. e), art. 70 alin. (6) Cod electoral și a pct. 66 subpunctul 5) din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1185/2023.

3. A aplica sancțiuni în privința concurentului electoral dna Sandu Maia, candidat desemnat la alegerile prezidențiale din partea PP „Partidului Acțiune și Solidaritate”.

Prin răspunsul nr. CEC-8/6165 din 07 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a comunicat PP „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” despre faptul prelungirii termenului de examinare al contestației nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024, cu până la 2 zile, în temeiul art. 100 alin. (9) Codul electoral.

Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei Electorale Centrale nr. 307 din 09 octombrie 2024, referitor la contestația nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 a Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, Comisia nu a adoptat o soluție pe marginea contestației.

Potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei Electorale Centrale nr. 308 din 11 octombrie 2024, referitor la contestația nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 a Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, Comisia a constatat că hotărârea nu a acumulat numărul necesar de voturi pentru a fi aprobată.

Prin răspunsul Comisiei Electorale Centrale nr. CEC-8/6226 din 11.10.2024, PP „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a fost informat despre faptul că contestația, înregistrată la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024, a fost examinată la ședința din data de 09 octombrie 2024. Proiectul hotărârii a fost supus procedurii de vot, însă nu a întrunit numărul de voturi pentru adoptarea unei hotărâri. La ședința din 11 octombrie 2024 a fost înaintat un nou proiect de hotărâre privind contestația. Cu toate acestea, nici de această dată proiectul nu a obținut voturile necesare pentru adoptarea unei decizii finale. Totodată a comunicat că, atât Codul electoral, cât și Regulamentul de activitate al Comisiei Electorale Centrale, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1098/2023, nu prevede o procedură specifică pentru cazurile în care proiectul de hotărâre nu întrunește numărul necesar de voturi pentru a fi adoptat.

Prin prezenta acțiune, reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” revendică încălcarea dreptului său, prin neexaminarea contestației, considerând că din momentul inițierii procedurii administrative la contestația depusă, urmează fi adoptat un act administrativ individual.

Potrivit art. 100 Codul electoral, (1) În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai

târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), termenul de examinare nu poate depăși:

a) termenul-limită stabilit pentru înregistrarea, acreditarea sau confirmarea subiecților electorali de către organele electorale;

b) termenul de 3 zile până la ziua votării, în cazul cererilor de anulare a înregistrării, acreditării sau confirmării subiecților electorali, sau, după caz, este concomitent cu centralizarea rezultatelor votării și confirmarea rezultatelor alegerilor;

c) sau este concomitent cu examinarea rezultatelor alegerilor, în cazul contestațiilor privind finanțarea campaniilor electorale ale concurenților electorali, precum și a altor subiecți electorali.

(9) Din motive justificate legate de complexitatea obiectului contestației și/sau conduita subiecților contestației, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 2 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris, inclusiv prin e-mail, participanților la procedura litigioasă, cel târziu în ultima zi a expirării termenului inițial de examinare stabilit, împreună cu motivele prelungirii.

Potrivit art. 101 Codul electoral, (1) Hotărârea pe marginea contestațiilor se adoptă cu votul majorității absolute a membrilor organului electoral, în conformitate cu procedura descrisă în regulamentul de activitate al acestui organ.

(2) Organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte următoarele soluții:

a) să declare inadmisibilă contestația;

b) să admită integral sau parțial contestația;

c) să respingă contestația ca fiind neîntemeiată;

d) să constate încălcările prevederilor cadrului normativ electoral și/sau să oblige părțile să înlăture încălcările stabilite;

e) să aplice sau să solicite aplicarea sancțiunilor pentru încălcările constatate.

(5) Hotărârile organelor electorale și deciziile Consiliului Audiovizualului emise în condițiile prezentului capitol sunt executorii din momentul adoptării, cu excepția cazurilor de suspendare a executării acestora. Executarea hotărârilor organelor electorale adoptate în condițiile art.102 alin.(5) se suspendă de drept din momentul contestării legalității hotărârilor respective.

(6) Instanțele judecătorești adoptă și pronunță hotărâri și decizii, precum și emit încheieri în conformitate cu prevederile Codului administrativ și ale Codului de procedură civilă.

(7) Actele judecătorești emise în condițiile prezentului capitol sunt definitive și executorii din momentul pronunțării, cu excepția cazurilor de suspendare a executării acestora.

În conformitate cu pct. 1 Regulamentul de activitate a Comisiei Electorale, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1098 din 21.06.2023, prezentul regulament stabilește modul și principiile de organizare și funcționare a Comisiei Electorale Centrale, domeniile de activitate ale Comisiei, atribuțiile, drepturile și obligațiile membrilor Comisiei, modalitatea de organizare și desfășurare a ședințelor publice, precum și procedura de adoptare a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Pct.100 din Regulament stipulează expres că, Comisia Electorală Centrală adoptă hotărâri care sunt acte administrative cu caracter individual sau normativ.

Pct. 103 din Regulament stabilește că, *la adoptarea hotărârilor cu caracter individual, Comisia aplică procedura stabilită de Codul administrativ în măsura în care nu contravine prevederilor Codului electoral.*

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 alin. (1) și (2) Codul administrativ stipulează că (1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

Potrivit art. 132 Codul administrativ, (1) Prin emiterea unui act administrativ individual se înțelege atît emiterea lui de către prim-ministru și autoritățile publice cu conducere unipersonală, cît și adoptarea lui de către Guvern și autoritățile publice cu conducere colegială.

(2) Conducerea colegială a unei autorități publice adoptă decizii prin vot.

Potrivit art. 133 Codul administrativ, (1) Cvorumul reprezintă numărul minim necesar de membri prevăzut de lege pentru întrunirea valabilă a unui organ colegial sau emiterea unui act administrativ individual.

(2) Organul colegial acționează legal dacă sînt prezenți jumătate plus unul din membrii săi, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

Potrivit 134 Codul administrativ, majoritatea reprezintă numărul minim de voturi ale membrilor organului colegial necesar conform legii pentru ca un act administrativ individual să poată fi emis.

Potrivit art. 135 Codul administrativ, (1) Majoritatea poate fi: simplă, absolută sau calificată.

(2) Majoritatea simplă reprezintă cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor prezenți.

(3) Majoritatea absolută reprezintă cel puțin jumătate plus unu din numărul membrilor organului colegial.

(4) Majoritatea calificată reprezintă orice proporție mai mare decât majoritatea absolută, raportată la numărul total de membri ai organului colegial.

(5) Dacă pentru emiterea unui act administrativ individual de către un organ colegial legea nu prevede în mod expres majoritatea necesară, se aplică regula majorității simple.

(6) Orice abținere de la vot este considerată drept vot negativ.

(7) În caz de paritate de voturi, procedura de votare se va repeta. Dacă egalitatea de voturi se înregistrează repetat, actul administrativ individual se consideră respins.

Potrivit art.136 Codul administrativ, (1) Calculul cvorumului și al majorității se face prin jumătate plus unu cu aproximare în minus, dacă este cazul (ex.: 4 din 7; 14 din 27).

(2) La calculul cvorumului și al majorității necesare nu se iau în considerare membrii organului colegial obligați prin lege să se abțină de la vot.

(3) Cvorumul și majoritatea se calculează la fiecare procedură de vot din cadrul ședinței organului colegial.

Potrivit art. 137 alin. (1) și (2) Codul administrativ, (1) În exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

(2) Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, *atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.*

Potrivit art. 118 Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Completul specializat evidențiază că pct. 106 al Regulamentului statuează că, în cazul inițierii procedurii administrative, președintele Comisiei Electorale Centrale desemnează membrul coordonator și subdiviziunea Aparatului pentru realizarea acesteia, conform atribuțiilor ce le revin.

Pct. 107 al Regulamentului prevede că, membrul coordonator asigură realizarea finalității procedurii administrative și coordonează activitatea funcționarilor Aparatului în acest sens. În cazul în care procedura administrativă urmează a fi finalizată prin emiterea hotărârii Comisiei Electorale Centrale, acesta devine membru raportor în cadrul ședinței.

Pct. 114 din Regulament relevă că, ceilalți membri ai Comisiei Electorale Centrale sunt în drept să înainteze membrului coordonator propuneri de modificare a proiectului actului administrativ de finalizare a procedurii administrative. *În cazul în care procedura administrativă urmează a fi finalizată prin emiterea unei hotărâri a Comisiei, admisibilitatea propunerilor la etapa elaborării se decide unilateral de membrul raportor.* În condițiile în care procedura administrativă se finalizează prin emiterea unei scrisori, aceasta se semnează de către președinte.

Pct. 115 din Regulament stabilește că, la etapa pregătirii proiectului de hotărâre pentru examinarea în ședință publică, membrul raportor poate accepta sau respinge propunerile de modificare a proiectului de hotărâre. Propunerile care nu au fost acceptate de membrul raportor la această etapă pot fi înaintate spre dezbateri în cadrul ședinței publice a Comisiei, conform procedurii descrise în prezentul regulament.

Pct. 120 din Regulament prevede că, prezentarea proiectului de hotărâre începe cu o expunere generală a circumstanțelor procedurii administrative, fiind arătate constatările și motivarea. Membrul raportor va prezenta conținutul proiectului de hotărâre și va informa, după caz, despre acțiunile întreprinse la etapa de pregătire a acestuia pentru dezbateri.

Pct. 122 din Regulament relevă că, după prezentarea proiectului de hotărâre în condițiile pct.120, președintele ședinței anunță despre posibilitatea membrilor Comisiei de a adresa întrebări raportorului asupra proiectului de hotărâre.

Pct. 124 din Regulament prevede că, după epuizarea tuturor întrebărilor, președintele ședinței anunță despre posibilitatea înaintării propunerilor de modificare a proiectului de hotărâre.

Pct. 125 din Regulament stabilește că, membrul Comisiei Electorale Centrale formulează propunerea clar și o înaintează membrului raportor. Propunerea de modificare a proiectului de hotărâre se supune votului și se aprobă cu votul majorității absolute a membrilor Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit pct. 126 din Regulament, propunerile de modificare a proiectului de hotărâre care nu au întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi aprobate pot fi înaintate în mod repetat pentru următoarea ședință la care se va examina proiectul de hotărâre, având în vedere decizia de amânare a examinării acestuia sau în cazul în care acesta nu a fost adoptat la ședința inițială din lipsa cvorumului necesar.

Pct. 128 din Regulament indică că, participanții la procedura administrativă sunt în drept să înainteze propuneri de modificare a proiectului de hotărâre.

Propunerile formulate de participanții la procedura administrativă se supun votului în condițiile pct.125.

În temeiul pct. 129 din Regulament, președintele ședinței anunță încheierea dezbaterilor asupra proiectului de hotărâre după ce toate propunerile înaintate au fost supuse votului.

În conformitate cu art. 130 din Regulament, după încheierea dezbaterilor, membrul raportor prezintă partea dispozitivă a proiectului de hotărâre.

Potrivit pct. 131 al Regulamentului, membrii Comisiei Electorale Centrale pot adresa întrebări și propuneri pe marginea părții dispozitive în condițiile pct.122-127.

Pct. 133 din Regulament relevă că, președintele ședinței propune pentru votare proiectul de hotărâre, ajustat după caz conform propunerilor de modificare acceptate / votate.

Raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, Completul judiciar a stabilit că examinarea de către Comisia Electorală Centrală a contestației nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 nu s-a finalizat cu emiterea unui act administrativ individual.

Astfel, Comisia Electorală Centrală, contrar dispozițiilor art. 101 alin. (2) Codul electoral, care statuează că, organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte următoarele soluții: a) să declare inadmisibilă contestația; b) să admită integral sau parțial contestația; c) să respingă contestația ca fiind neîntemeiată; d) să constate încălcările prevederilor cadrului normativ electoral și/sau să oblige părțile să înlăture încălcările stabilite; e) să aplice sau să solicite aplicarea sancțiunilor pentru încălcările constatate, nu a adoptat o soluție pe marginea contestației, fapt ce reprezintă o încălcare a principiilor de care urmează să se conducă Comisia Electorală Centrală în activitatea sa, și anume, principiul legalității; principiul transparenței.

Or, neemiterea actului administrativ motivat, pe marginea soluției adoptate la contestația Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, afectează legalitatea întregii proceduri administrative desfășurate la caz, echivalează cu ilegalitatea actului, fapt care duce la anularea acestuia .

Astfel, dreptul discreționar al autorității publice, urmează a fi realizat cu respectarea principiului bunei-credințe și diligențe de care trebuie să dea dovadă orice autoritate publică. Dreptul discreționar nu permite desfășurarea activității administrative arbitrare.

Dacă legalitatea are în vedere, conformitatea cu legea, ceea ce presupune că orice formă de manifestare a autorității publice, trebuie să se încadreze în limitele stabilite de actele normative, puterea discreționară presupune, pe fond libertatea ce i-a fost conferită de lege autorității publice pentru a alege o soluție sau alta.

Raportat la cazul dat, autorităților publice pârâte nu îi este conferit dreptul de a alege – de a pronunța sau nu o soluție asupra contestației Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, dat fiind că aceasta urmează să acționeze potrivit atribuțiilor conferite de lege în condițiile în care, prin lege se impune adoptarea uneia dintre soluțiile propuse de cadrul normativ existent.

Apelarea pârâtului la prevederile art. 126 al Regulamentului și la faptul că Regulamentul respectiv și Codul electoral nu presupun o procedură specifică pentru situațiile în care proiectul de hotărâre nu întrunește numărul necesar de voturi, Completul specializat le apreciază drept formale, în condițiile în care Codul administrativ presupune procedura emiterii actelor administrative în cadrul unei autorități publice cu organ de conducere colegial, iar Codul electoral la art. 101 alin. (2) presupune adoptarea uneia dintre soluțiile prevăzute. Urmează de menționat că, din momentul inițierii procedurii administrative, în toate cazurile, urmează a fi emisă o hotărâre motivată, cu indicarea motivelor care au stat la baza actului emis.

Astfel, obligația autorității de a emite și a motiva actul administrativ emis la cerere, constituie o garanție contra arbitrariului administrației publice și se impune mai ales în cazul actelor prin care se suprimă drepturi sau situații juridice individuale. Dealtfel, motivarea trebuie să fie adecvată actului emis și trebuie să prezinte de o manieră clară și univocă algoritmul urmat de instituția care a adoptat măsura atacată, astfel încât să le fie permis persoanelor vizate să stabilească concluzia autorității, cât și motivarea acesteia, de asemenea, să permită instanțelor de judecată să efectueze controlul judecătoresc asupra argumentelor invocate de autoritatea publică la emiterea actului administrativ final, emis pe marginea cererii care a constituit obiectul procedurii administrative desfășurate.

Circumstanțele descrise denotă că, examinarea contestației Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 fără emiterea unui act final, prevăzut de art. 101 alin. (2) Codul electoral, reprezintă un viciu de procedură, manifestat prin nesoluționarea contestației în fond – fapt care constituie temei de anulare a răspunsului nr. CEC-8/6226 din 11.10.2024.

În aceste împrejurări, în condițiile în care procedura de examinare a contestației Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 a fost viciată și în lipsa unei hotărâri motivate pe marginea acesteia, Completul judiciar consideră oportun de a admite acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” și de a obliga Comisia Electorală Centrală să examineze contestația înregistrată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 și să emită actul administrativ individual în conformitate cu exigențele art. 101 Codul electoral.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” se admite.

Se anulează răspunsul Comisiei Electorale Centrale nr. CEC-8/6226 din 11.10.2024.

Se obligă Comisia Electorală Centrală să examineze contestația înregistrată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 și să emită actul administrativ individual.

Hotărîrea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele completului,

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Braga Angela

Sîrbu Victoria